

Какви су изгледи владе Цветковић–Дачић? Колико она може да буде стабилна и које су главне опасности по њу?

Владу чини савез десет странака. Србија је знала и за бројније владајуће коалиције. Али, ни са овом неће бити лако управљати. Мале странке су показале велику глад за ресурсима. Демократска странка, као партија-хегемон у коалицији, учинила је неопходне уступке. Но, ти уступци ће се исплатити. Наиме, ако су мањински партнери задовољни својим парчетом власти неће се превише опирати политици коју у влади води хегемона странка. Зашто би ризиковали своја лепа министарства за истеривање политичких начела?

Међутим, задовољавајући апетите мањих савезника, ДС је дошао у положај да тешко може да испуни очекивања сопствених кадрова. То је и разлог уласка у „битку за Београд”. Београд је довољно богат да би се са њим лепо могла намирити и елита из ДС. Тада би свако имао толико да би нерадо желео ново мешање карата (изборе). То би читавој коалицији дало унутрашњу чврстину.

Уз то, ако би се на нивоу града покварио договор СПС и СРС–ДСС, народњаци и радикали више не би имали разлога да штеде прваке СПС-а. Вероватно би их прогласили за вероломнике. То значи да лидери СПС-а не би могли превише да затежу односе у влади. Нико их не би чекао на другој страни са ким би могли да праве владу. Пошто ни на изборима не би боље прошли, јасно је да би и њихова лојалност порасла.

Додатну стабилност влади вероватно ће давати и они који су учествовали у њеном прављењу. За ову владу кажу да је дете двојице амбасадора и тројице тајкуна. Шта год да је тачно, они који су је правили користиће свој утицај и да би је сачували. Она мора да потраје докле год обезбеђује одговарајуће интересе у Србији.

Ти интереси су, барем што се амбасадора тиче, смиривање косовске кризе и ограничење руског утицаја. Управо у овим питањима влада и њена хегемона странка изгледа да ће морати да враћају извесне дугове направљене у обе изборне кампање (председничкој и за парламентарне изборе). Администрације из Вашингтона и Брисела свакако нису давале своју подршку због нечијих лепих очију. Оне су то чиниле да би у Србији добили партнера који неће сметати – као Коштуница од средине 2007. Брзи повратак наших повучених амбасадора у САД и ЕУ и мекша реторика по питању Еулекса и НАТО-а биће, вероватно, први знак те нове „несметајуће” политике. Уз то, вероватно ће се преиспитати и неки послови са Русима и повући нека дата обећања. Тек толико да се свако врати на пређашњу меру утицаја.

Заузврат ће ова влада вероватно очекивати економску помоћ западних пријатеља у виду кредита, инвестиција и коришћења додатних фондова. Питање је, међутим, да ли ће таква очекивања наићи на довољно слуха. До сада су еврореформисти обезбеђивали додатну подршку ЕУ и САД служећи се претњом радикалима као реалном политичком алтернативом. Чак је и Коштуница повремено успевао да добије понеки уступак претећи „радикалским страшилом”. Али, радикали, скупа са народњацима, тешко да за већину западних амбасадора могу више да играју ту улогу. Радикали су изгубили председничке и парламентарне изборе на врхунцу косовске кризе, у најболнијем тренутку по Србе. То значи да је врхунац опасности од њих ипак на неки начин прошао. Зашто би се онда Брисел и Вашингтон трудили и улагали додатне напоре да помогну Србији? Отуда, било каква нарочита помоћ Србији пре би требало да буде чудо, него правило.

Стварање ове владе било је праћено изјавама о националном помирењу и социјалној одговорности. Ипак, усхићење што се успело у политичком комбиновању и што се преузела власт често производи надменост, па и осиноност. Довољно је видети снимке из скупштинских холова па схватити колико су наши нови лидери „усхићени”. У том усхићењу лако се могу починити озбиљне грешке. Могу се створити нови политички непријатељи, може се додатно иритирати јавност. Област медија може бити прва на удару. Али, и тужилаштво, полиција, образовање и култура такође су ризични домени за испољавање новостечене моћи.

Но, савлада ли ово „усхићење” и не почини ли озбиљније грешке до краја године, ова влада може потрајати. Њен главни камен спотицања, њено „Косово” које је сломило другу Коштуничину владу, биће економија. Исувише се тога у кампањи обећавало да би се тако лако испунило: и 200.000 нових радних места, и три милијарди евра страних инвестиција годишње, и нове „Фијатове” и „Мерцедесове фабрике”, и нови руски гасовод, и повећање пензија... Са уздрманом светском и европском привредом иза себе, овако велика обећања неће бити лако остварити.

То може створити много нових разочарања. Нова разочарања могу произвести ново политичко незадовољство. А оно ће ојачати опозицију. Радикали и народњаци могу добити још једну шансу. И било би више него необично да је ни овога пута не искористе.